

saa i sin Tid i den Lov, hvorved man ved Aarhundredets Begyndelse traf Bestemmelse om Nedsættelse af en Kommission til Overvejelse af Militærforholdene. Jeg har, den Gang vi forelagde Lovforslaget, anset Paragraffen for overflødig, da det, der stod i den, efter vor Formening var givet og selvfølgelig, men der kan intet være at indvende imod, at dette ogsaa optages i Lovforslaget.

Jeg kan da med de Ændringer, der er foretagne i Folketinget, anbefale dette Lovforslag til velvillig Behandling her i Tinget; jeg haaber tillige til hurtig Behandling, idet jeg lægger megen Vægt paa, at man saa snart som muligt kommer i Gang med de Drøftelser og Overvejelser, som her er Tale om. Det er vel saaledes, at den nye Ordning af vore militære Forhold ikke kan ventes endeligt besluttet og gennemført, før man er kommet til Klarhed over, hvorledes i hvert Fald i den første Tid Forholdene mellem Staterne fremtidig vil forme sig, og hvilke følger dette kan have ogsaa for vore militære Forhold. Men det er paa den anden Side overmaade sandsynligt, at paa vigtige Omraader af vort Militærvæsen vil der hurtigt kunne opnaas Enighed med Hensyn til de ledende Synspunkter. Og saa snart dette er opnaaet, vil en Række forberedende Arbejder kunne sættes i Gang indenfor Kommissionen, saaledes at vi, naar vi er naaet igennem de mellemfolkelige Aftaler, der kan ventes i den kommende Tid, vil staa færdige til at gennemføre den nye Ordning. Og det vil utvivlsomt være i alle Parters Interesse her i Landet, at vi saa hurtigt som muligt efter den internationale Ordnings Gennemførelse kommer til at gennemføre en Nyordning af vore militære Forhold. En Ordning paa det nuværende Grundlag er ikke blot meget kostbar, meget byrdefuld, men vil ogsaa i den forestaaende Tid blive i saa høj Grad præget af Usikkerheden, præget af den Forestilling, at det dog alt sammen er noget, der i Løbet af kort Tid fuldstændig skal forandres, at den vil være overordentlig vanskelig at arbejde med baade for Regering og for Rigsdag. Derfor vil det være ønskeligt, at Arbejdet paa en Nyordning fremmes saa meget som paa nogen Maade gørligt.

Jørgen Pedersen: Det skulde jo være en af den store Krigs gode Virkninger, at den ved sin Langvarighed, sin Frygtelighed og ved den umaadelige Ødelæggelse af Menneskeliv og af Værdier af alle Arter skulde kunne give Menneskeheden en kraftig og

alvorlig Advarsel mod Gentagelser af denne Art. Og det ses ogsaa, at man nu er ivrig beskæftiget med at finde Nyordninger, der menes at være i Stand til at forhindre saadanne Gentagelser. Man drøfter for Tiden i en Komité Spørgsmaalet om Folkenes Forbund, og man vil sagtens i Forbindelse dermed ogsaa forberede en international Voldgiftsdomstol, der skal tjene det samme Formaal, at søge at forhindre, at Stridigheder mellem de forskellige Folkelærd afgøres ved Vaaben. Deraf skal man ikke slutte, at vi herefter faar en evig Fredstilstand; det ligger ikke i Menneskenes Natur at faa en saadan. Jeg hørte for mange Aar siden Bjørnstjerne Bjørnson holde et Foredrag om Fredssagen, hvori han gjorde den Betragtning gældende, at Tilbøjeligheden til de Stridigheder, der er mellem Menneskene, og som begynder meget tidligt i Menneskelivet, idet den store og stærkere Dreng har en ikke ringe Tilbøjelighed til at prygle den mindre og svagere, egentlig stammede fra Krigen og Krigsmoralen. Jeg mente den Gang, som jeg mener endnu, at den store Digter paa dette Punkt forvekslede Aarsag og Virkning. Jeg tror ikke, at den Krigstilbøjelighed, han fremdrog, og som vi har saa meget af, egentlig stammer fra Krigen og Krigsmoralen, men jeg tror omvendt, at det er Krigen og Krigsmoralen, der er en Frugt af den Menneskene iboende Tilbøjelighed til at strides: kan man ikke faa store Ting at strides om, strides man om smaa; strides vil man, og man vil staa sig.

Nu ved vi jo ikke noget om, hvilken Form disse Bestræbelser, som for Tiden udfoldes for at faa Foranstaltninger tilvejebragt, der skulde umuliggøre eller i alt Fald i høj Grad vanskeliggøre fremtidige Krige, vil faa. Vi ved saagodt som intet derom, og jeg vil derfor mene, at ret meget kan vi ikke for Tiden foretage os i Retning af, hvorledes vi senere skal være stillede, og hvilke Foranstaltninger med Hensyn til Hær og Flaade vi skal træffe for at kunne faa Del i de Goder, som man søger tilvejebragt. Jeg vil haabe, at ogsaa disse Goder maa kunne komme de smaa Stater til gode, og jeg vil forudsætte, at hvorledes hver enkelt af os under den gamle Folkets Bestemmelser end har været stillet overfor Fordringerne til Landets Forsvar, vil nu alle være enige om at dele den Forventning. Jeg haaber, at vi skal i Fremtiden blive stillet saaledes, at vi dels skal kunne opnaa større Tryghed for vor folkelige Selvstændig-